

SPROGSTART 1-3 ÅR

Trin-for-trin

Tæl til 10 med Musse Mus Af Martina Badstuber (2021)

Tema: Tal og tidspunkter

Billedbogen *Tæl til 10 med Musse Mus* er valgt, da temaet tal og tidspunkter er noget, som børnene møder i deres hverdag. Gennem litteraturen kan ord, billeder, leg og samtale om billedbogens indhold være med til at sætte ord på begrebet tal, og hvad vi bruger tallene til samt de forskellige tidspunkter på dagen.

Sprogligt fokus: Lydlig opmærksomhed, ordforråd, skriftsproglige kompetencer og narrative kompetencer.

Det finder du i Sprogstartsposen

- Trin-for-trinmanualen til Sprogstartsposen
- Billedbogen: *Tæl til ti med Musse Mus* af Martina Badstuber (2021)
- A3-kopi af bogen
- Ark: Fokusord, billedbogssnak, sproglege
- Konkreter: 3 gule plastikænder, 9 selvlysende stjerner
- Ark: Papirfly – en vejledning
- 10 billedkort til skumtarning
- 10 billedkort til Story Sequencer
- Remse: *Ti små søde mus*

Ting og sager, du selv skal finde

- Posen med digitale læringsmaterialer
- 10 sovedyr/bamser, et tæppe og eventuelt 1 par røde bukser, 2 skiver toast, 4 æbler, 5 ostepinde
- Andre ting til sproglegen Findeleg. Fx 3 sutter, 4 biler

Sprogstartsmaterialerne må kun bruges under opsyn af en voksen.

Ugens indhold

Dag 1:

Højtlesning og fokusord for alle børn i gruppen, ca. fem børn.
Tid: Ca. 20 minutter.

Dag 2:

Guidet læsning og billedbogssnak. Børnene deles i to eller tre grupper efter dit kendskab til børnene.
Tid: To til tre gange ca. 20 minutter.

Dag 3:

Fælles oplæsning og sproglege. Børnene deles i to grupper efter dit kendskab til børnene.
Tid: To gange ca. 20 minutter.

SPROGSTART 1-3 ÅR

Dag 1 – Tæl til ti med Musse Mus

Det finder du i Sprogstartsposen

- Trin-for-trinmanualen til Sprogstartsposen
- Billedbogen: *Tæl til ti med Musse Mus* af Martina Badstuber (2021)
- A3-kopi af bogen
- Ark: Fokusord

Ting og sager, du selv skal finde

Det skal du gøre!

Syng første vers af *Sprogstartssangen*.

Vis billedbogen. Tal om forsiden og bagsiden, fortæl om forfatter og illustratør. Fortæl om bogens ryg. Hvad mon billedbogen handler om? Tal om billedbogens titel.

Fortæl børnene, at i dag skal vi tale om tal og dagens tidspunkter. Vi skal sammen med Musse Mus prøve at tælle til ti og tale om, hvad vi laver på de forskellige tidspunkter af dagen. Hvis børnene er store nok til at tale om begrebet tal, så sæt fokus på de forskellige tal undervejs og på, hvordan de forskellige tal ser ud?

Læs billedbogen to gange. Første gang med læseoplevelsen i fokus. Anden gang taler I om fokusord for hvert opslag. Brug billedbogens illustrationer til at understøtte fokusordene og konkreter fra Sprogstartsposen til visualisering af billedbogen. Sæt en bevægelse på ordet, når det er muligt. Vis læseretningen og peg på bogstaverne, mens du læser.

Syng sidste vers af *Sprogstartssangen*.

Læringsstigen

Gør-det-sværere-strategi

Forudsige: Musse Mus har 10 sovedyr. Hvad mon Musse Mus og sovedyrene skal?

Generalisere: Musse Mus har 10 sovedyr. Har du også en bamse, som du sover med?

Argumentere: Hvorfor tror du, at Musse Mus svømmer sammen med de 3 badeænder?

Gør-det-nemmere-strategi

Giv svaret: Musse Mus plukker 4 æbler. Hvor mange æbler plukker Musse Mus?

Hjælpes ad: Musse Mus kaster papirfly i luften. Skal vi hjælpes ad med at tælle, hvor mange papirfly Musse Mus kaster op i luften?

Begrænse valg: Spiser Musse Mus 2 ostepinde eller 5 ostepinde?

SPROGSTART 1-3 ÅR

Dag 2 – Tæl til ti med Musse Mus

Det finder du i Sprogstartsposen

- Trin-for-trinmanualen til Sprogstartsposen
- Billedbogen: *Tæl til ti med Musse Mus* af Martina Badstuber (2021)
- A3-kopi af bogen
- Ark: Billedbogssnak
- Konkreter: 3 gule plastikænder, 9 selvlysende stjerner

Ting og sager, du selv skal finde

- Eventuelt 10 sovedyr/bamser, et tæppe og eventuelt 1 par røde bukser, 2 skiver toast, 4 æbler, 5 ostepinde

Det skal du gøre!

Syng første vers af *Sprogstartssangen*.

Fortæl børnene, at i dag skal vi tale om tal og dagens tidspunkter. Vi skal sammen med Musse Mus prøve at tælle til ti og tale om, hvad vi laver på de forskellige tidspunkter af dagen. Hvis børnene er store nok til at tale om begrebet tal, så sæt fokus på de forskellige tal undervejs og på, hvordan de forskellige tal ser ud?

Vis billedbogen. Tal om billedbogen. Spørg børnene om de kan huske, hvad billedbogen handler om.

Læs billedbogen og inddrag børnene i genfortælling af billedbogen undervejs.

Billedbogssnak. Spørgsmålene følger billedbogens opslag. Brug billedbogens illustrationer samt konkreter fra Sprogstartsposen til at understøtte samtalen.

Syng andet vers af *Sprogstartssangen*.

Et lille tip:

Børn lærer hurtigere, når flere læringsstile påvirkes samtidigt – sprog, bevægelse og sanser.

Sæt gerne bevægelse på sproget, for eksempel hvis I læser eller snakker om at hoppe, så lad alle hoppe inden I fortsætter.

SPROGSTART 1-3 ÅR

Dag 3 – Tæl til ti med Musse Mus

Det finder du i Sprogstartsposen

- Trin-for-trinmanualen til Sprogstartsposen
- Billedbogen: *Tæl til ti med Musse Mus* af Martina Badstuber (2021)
- A3-kopi af bogen
- Ark: Sproglege, Papirfly – en vejledning
- Konkreter: 3 gule plastikænder, 9 selvlysende stjerner
- 10 billedkort til skumterning
- 10 billedkort til Story Sequencer
- Remse: *Ti små søde mus*

Ting og sager, du selv skal finde

- Posen med digitale læringsmaterialer
- 10 sovedyr/bamser, et tæppe og eventuelt 1 par røde bukser, 2 skiver toast, 4 æbler, 5 ostepinde
- Andre ting til sprogleg: Findeleg. Fx 3 sutter, 4 biler

Det skal du gøre!

Syng 1. vers af *Sprogstartssangen*.

Fortæl børnene, at i dag skal vi tale om tal og dagens tidspunkter. Vi skal sammen med Musse Mus prøve at tælle til ti og tale om, hvad vi laver på de forskellige tidspunkter af dagen. Hvis børnene er store nok til at tale om begrebet tal, så sæt fokus på de forskellige tal undervejs og på, hvordan de forskellige tal ser ud?

Vis billedbogen. Tal om billedbogen. Spørg børnene om de kan huske, hvad den handler om.

Læs billedbogen. Inddrag børnene i genfortælling af billedbogen.

Sproglege. Orienter dig i sproglegene og vælg mindst to sproglege, som passer til børnegruppen. Lav gerne flere, hvis I har lyst og ekstra tid. Forbered dig på forhånd på legen. Brug billedbogen som udgangspunkt for sproglegene, da de omhandler billedbogens tema. Legene giver børnene mulighed for at høre, se, gøre og røre ord i nye sammenhænge.

Syng 2. vers af *Sprogstartssangen*.

Litteraturforslag

- *100 førte ord med Musse Mus*, af Martina Badstuber, Mais, 2021
- *Mine første bedste tal* af Jennie Bradley, Bolden, 2020
- *Hvor mange?* af Guido van Genechten, Turbine, 2021
- *Cirkeline tæller til 10* af Hanne Hastrup, Høst, 2020
- *Tæl og tal om dyr på landet* af Lena Lamberth, Lamberth, 2020
- *På landet*, Mais og co, 2021
- *Fantus – her er Fantus* af Jørgen Stamp, Bolden, 2021
- *Fem kloge mus: en katten-efter-musen tælle-fortælling* af Marnie Willow, Bolden, 2020

SPROGSTART 1-3 ÅR

Fokusord til *Tæl til ti med Musse Mus*

- Peg i bogen undervejs. Vælg de fokusord, der passer bedst til din børnegruppe. Lad børnene se, røre, gøre og sige ordene mange gange og i forskellige sammenhænge. Brug konkreter, fotos og billeder fra Sprogstartsposen undervejs.

Tal

1

Det er morgen, og nu skal Musse Mus have tøj på. Musse Mus tager **1** par bukser på. Kan I vise 1 finger? Se på 1-tallet i bogen.

2

Musse Mus spiser **2** stykker brød til morgenmad. Man kan spise forskellige ting til morgenmad. Vis 2 fingre og tæl sammen. Se i bogen og tæl 2 stykker brød. Se på 2-tallet.

3

Musse Mus svømmer med **3** badeænder. Se i bogen og tæl de 3 badeænder. Vis 3 fingre og tæl sammen. Se på 3-tallet.

4

Musse Mus plukker **4** æbler fra æbletræet. Se i bogen og tæl de 4 æbler. Vis 4 fingre og tæl sammen. Se på 4-tallet i bogen.

5

Musse Mus spiser **5** ostepinde. Se i bogen og tæl de 5 ostepinde. Vis 5 fingre og tæl sammen. Se på 5-tallet i bogen.

6

Efter maden leger Musse Mus med **6** papirfly. Se i bogen og tæl de 6 papirfly. Vis 6 fingre og tæl sammen. Se på 6-tallet i bogen.

7

Musse Mus ser på **7** artister. Se i bogen og tæl de 7 artister. Vis 7 fingre og tæl sammen. Se på 7-tallet i bogen.

8

Musse Mus ser **8** harer på sin gåtur. Se i bogen og tæl de 8 harer. Vis 8 fingre og tæl sammen. Se på 8-tallet i bogen.

9

Det er aften, og Musse Mus ser **9** stjerner på himlen. Se i bogen og tæl de 9 stjerner. Vis 9 fingre og tæl sammen. Se på 9-tallet i bogen.

10

Musse Mus sover med **10** sovedyr. Se i bogen og tæl de 10 sovedyr. Vis 10 fingre og tæl sammen. Se på tallet 10 i bogen.

Tidspunkter

Morgen

Om morgenen vågner man. Prøv at gabe og strække jer. Om morgenen spiser man morgenmad.

Formiddag

Formiddagen er tidspunktet mellem morgenmad og middagsmad. Musse Mus tager en svømmetur og plukker også æbler om formiddagen. Hvad laver vi om formiddagen?

Middag

Nu er det tid til middag og Musse Mus er sulten. Musse Mus elsker ost og slikker sig om munden. Hvad spiser vi til middag?

Eftermiddag

Eftermiddagen ligger mellem middag og aften. Nogen sover eftermiddagslur, men Musse Mus ser på artister. Hvad laver vi om eftermiddagen?

Aften

Om aftenen spiser vi aftensmad. Musse Mus går aften-tur og får lidt frisk luft.

Nat

Nu er det nat og ved at være sengetid. Godnat Musse Mus. På med nattøjet og husk at børste tænder.

Midnat

Midnat er den sidst tid i døgnnet. Shhh! Musse Mus sover.

SPROGSTART 1-3 ÅR

Billedbogssnak til *Tæl til ti med Musen Musse*

- Peg i bogen undervejs og hjælp hinanden med at sætte masser af ord på det, I ser.

Kig på bogens forside. Hvad sker der her? Hvad laver Musse Mus? Se på tallene og tal om tal. Kender I nogle tal? Hvor mange æbler jonglerer Musse Mus med? Tæl æblerne sammen.

Se på opslaget med 1, 2 og morgen. Hvad laver Musse Mus på billederne? Hvorfor har han morgenkåbe på? Hvor mange par bukser tager Musse Mus på? Hvad spiser Musse Mus til morgenmad? Hvor mange stykker brød rister Musse Mus? Hvad kan du lide at spise til morgenmad? Hvorfor mon Musse Mus slikker sig om munden? Prøv at slikke jer om munden.

Se på opslaget med 3, 4 og formiddag.

Hvad laver Musse Mus om formiddagen? Hvor mange badeænder svømmer Musse Mus med? Svømmer musen Musse på ryggen eller maven? Hvad laver Musse Mus ved træet? Hvor mange æbler plukker Musse Mus? Måske spiser Musse Mus frugt til formiddagsmad. Spiser du mad om formiddagen? Hvad spiser du?

Se på opslag med 5, 6 og middag.

Nu er det blevet middag og Musse Mus er sulten. Mus elsker ost. Det gør Musse Mus også og spiser mange ostepinde. Kan du tælle hvor mange ostepinde Musse Mus spiser? Kan du lide ost? Hvad spiser du til middag? Efter maden leger Musse Mus med papirfly. Hvor mange fly kaster Musse Mus op i luften? Hvad laver du, når du har spist middag?

Se på opslaget med 7 og eftermiddag.

Om eftermiddagen ser Musse Mus på artisterne. Det er dyr, som laver cirkus. Find de forskellige dyr på siden. Hvor mange dyr er der? Hvad laver du om eftermiddagen? Måske får du en eftermiddagslur.

Se på opslaget med 8 og aften.

Om aftenen spiser vi aftensmad. Musse Mus går en aftentur. Hov! Der gemmer sig nogle harer bag træerne. Kan du tælle, hvor mange harer der gemmer sig?

Se på opslaget med 9 og nat.

Det er nat og Musse Mus skal til at sove, men først skal stjernerne på himlen tælles. Hvor mange stjerner kan du tælle? Tæller du stjerner, inden du skal sove eller får du læst godnathistorie? Tror du, at Musse Mus husker at børste tænder og tage nattøj på?

Se på opslaget 10 og midnat.

Shhh! Musse Mus sover. Hvor mange sovedyr har Musse Mus? Har du et sovedyr med i seng? Leg findeleg: Find de forskellige sovedyr på siden. Hvem sover ikke i sengen?

SPROGSTART 1-3 ÅR

Sproglege til *Tæl til ti med Musse Mus*

Sproglege

Kast med skumterningen: Sæt billedkort i skumterningen og lad børnene kaste med terningen på skift. Hjælp hinanden med at tælle det antal, som er på det billede, terningen lander på. Fx 1, 2, 3 gule badeænder.

Tælleleg: Find de tre badeænder og tæl dem. Måske har I en vandpyt eller en balje med vand, som ænderne kan svømme i. Fold 6 papirfly, tæl dem (brug evt. vejledning fra Sprogstartsposten) og flyv af sted. Hold de 9 stjerner ind under en lyskilde. Sæt stjernerne op på væggen og dæmp lyset. Tæl stjernerne sammen. Find 10 sovedyr og put dem godt under et tæppe. Tæl hvor mange sovedyr, som sover under tæppet. Fjern et enkelt sovedyr ad gangen og tæl igen og igen.

Hverdags snak: Kig i bogen og tal om tidspunkter. Hvad laver Musse Mus om formiddagen? Han svømmer og plukker æbler. Hvad laver vi om formiddagen? Tal om tidspunkter på dagen, og om jeres dag i vuggestuen/dagplejen.

Findeleg: Læs bogen og brug den som findebog. På hvert opslag i bogen kan I tælle fx 6 papirfly nederst på siden og herefter finde/tælle de 6 papirfly på opslaget i bogen. Hvis det er for nemt, så sæt farver på fx find det gule papirfly.

Remse: Sig remsen *Ti små søde mus*, og sæt fagter på.

Sproglege – med digitale læringsmaterialer

Story Sequencer: Tælleleg. Sæt billedkort i Story Sequenceren. Indtal på forhånd det antal, der passer til billedkortet: Fx 8 harer. Lad børnene på skift trykke på et billede. Find sammen opslaget i bogen og tæl sammen.

Talende æsker: Findeleg. Indtal på forhånd ting, som I har fx 3 sutter, 4 biler etc. Når barnet har trykket og lyttet, så skal I finde 3 sutter etc.

Endnu flere sproglege – inde & ude

Sæt ord på hverdagen: Nævn tidspunkter på dagen for børnene. Nu er det formiddag, og nu skal vi lege eller nu er det middag, og nu skal vi spise.

Tælleleg: Gå en tur og tæl sammen de ting, som I ser. Se, der er 1 træ, 2 gynger, 3 cykler etc.